

AGHAGH UNIVERSITY OF SCIENCE
AND TECHNOLOGY

Nazwa modułu zajęć: Medioznawstwo i teorie mediów

Rok akademicki: 2019/2020 Kod: HKLT-1-401-s Punkty ECTS: 4

Wydział: Humanistyczny

Kierunek: Kulturoznawstwo Specjalność: —

Poziom studiów: Studia I stopnia Forma studiów: Stacjonarne

Język wykładowy: Polski Profil: Ogólnoakademicki (A) Semestr: 4

Strona www: —

Prowadzący moduł: dr hab. Ptaszek Grzegorz (ptaszek@agh.edu.pl)

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla modułu zajęć

Moduł poświęcony jest problematyce badań nad mediami w ujęciu społecznym i kulturowym. Studenci zapoznają się z głównymi teoriami komunikowania i problemami współczesnego medioznawstwa.

Opis efektów uczenia się dla modułu zajęć

Kod MEU	Student, który zaliczył moduł zajęć zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Powiązania z KEU	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć
Wiedza: zna i rozumie			
M_W001	Ma wiedzę na temat organizacji instytucji medialnych właściwego im sposobu przedstawiania świata i wie jak przeprowadzić analizę przekazu medialnego i zbadać jego skutek.	KLT1A_W11	Kolokwium, Egzamin, Projekt, Aktywność na zajęciach
M_W002	Zna teorie/idee zmiany społecznej związane z rozwojem technologii komunikacyjnej oraz wzrostu znaczenia mediów współcześnie i wie w jaki sposób analizować i opisywać te procesy.	KLT1A_W21, KLT1A_W24	Kolokwium, Egzamin
M_W003	Efektom kształcenia jest wypracowanie kompetencji w zakresie świadomego użytkowania mediów. Znajomość zasad organizacji i funkcjonowania systemów medialnych oraz ich znaczenia dla współczesnego społeczeństwa.	KLT1A_W22	Egzamin, Projekt

Umiejętności: potrafi			
M_U001	Student potrafi definiować różne rodzaje mediów i właściwe im sposoby przedstawiania rzeczywistości społecznej oraz dokonać analizy zachodzącej współcześnie zmiany społecznej we współczesnym świecie oraz w organizacji samych mediów.	KLT1A_U17	Kolokwium, Projekt, Egzamin, Aktywność na zajęciach
Kompetencje społeczne: jest gotów do			
M_K001	Samodzielnie podejmuje się rozwiązania postawionych przed nim zadań praktycznych i teoretycznych. Docenia wartość analizy społecznej i humanistycznej dla zrozumienia zjawisk zachodzących we współczesnym świecie.	KLT1A_K04	Kolokwium, Egzamin, Aktywność na zajęciach

Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć

Suma	Forma zajęć dydaktycznych										
	Wykład	Ćwiczenia audytoryjne	Ćwiczenia laboratoryjne	Ćwiczenia projektowe	Konwersatorium	Zajęcia seminaryjne	Zajęcia praktyczne	Zajęcia terenowe	Zajęcia warsztatowe	Prace kontrolne i przejściowe	Lektorat
45	30	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Matryca kierunkowych efektów uczenia się w odniesieniu do form zajęć i sposobu zaliczenia, które pozwalają na ich uzyskanie

Kod MEU	Student, który zaliczył moduł zajęć zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Forma zajęć dydaktycznych										
		Wykład	Ćwiczenia audytoryjne	Ćwiczenia laboratoryjne	Ćwiczenia projektowe	Konwersatorium	Zajęcia seminaryjne	Zajęcia praktyczne	Zajęcia terenowe	Zajęcia warsztatowe	Prace kontrolne i przejściowe	Lektorat
Wiedza: zna i rozumie												
M_W001	Ma wiedzę na temat organizacji instytucji medialnych właściwego im sposobu przedstawiania świata i wie jak przeprowadzić analizę przekazu medialnego i zbadać jego skutek.	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M_W002	Zna teorie/idee zmiany społecznej związane z rozwojem technologii komunikacyjnej oraz wzrostu znaczenia mediów współcześnie i wie w jaki sposób analizować i opisywać te procesy.	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-

M_W003	Efektom kształcenia jest wypracowanie kompetencji w zakresie świadomego użytkowania mediów. Znajomość zasad organizacji i funkcjonowania systemów medialnych oraz ich znaczenia dla współczesnego społeczeństwa.	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Umiejętności: potrafi												
M_U001	Student potrafi definiować różne rodzaje mediów i właściwe im sposoby przedstawiania rzeczywistości społecznej oraz dokonać analizy zachodzącej współcześnie zmiany społecznej we współczesnym świecie oraz w organizacji samych mediów.	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kompetencje społeczne: jest gotów do												
M_K001	Samodzielnie podejmuje się rozwiązania postawionych przed nim zadań praktycznych i teoretycznych. Docenia wartość analizy społecznej i humanistycznej dla zrozumienia zjawisk zachodzących we współczesnym świecie.	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta
Udział w zajęciach dydaktycznych/praktyka	45 godz
Przygotowanie do zajęć	21 godz
przygotowanie projektu, prezentacji, pracy pisemnej, sprawozdania	16 godz
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	14 godz
Egzamin lub kolokwium zaliczeniowe	2 godz
Dodatkowe godziny kontaktowe	5 godz
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	103 godz
Punkty ECTS za moduł	4 ECTS

Pozostałe informacje

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć (szczegółowy program wykładów i pozostałych zajęć)

Wykład

1. Medioznawstwo (media studies) jako obszar badań i dyscyplina naukowa na świecie i w Polsce. Społeczne i kulturowe badania nad mediami [2 godz.]

2. Podstawowe pojęcia w badaniach medioznawczych: media, użytkownik, mediatyzacja, konwergencja [2 godz.].
- 3-4. Metodologia i metody badań medioznawczych [4 godz.]
5. Funkcje mediów [2 godz.]
6. Przemiany mediów: prasa i telewizja [2 godz.]
7. Sposoby przedstawiania. Ideologia przekazu medialnego. Krytyczna analiza przekazu medialnego [2 godz.]
- 8-9. Gatunki medialne i formaty – w stronę genologii medialnej [4 godz.]
10. Narracja w programach i serialach telewizyjnych. [2 godz.]
12. Fani jako szczególny typ odbiorców mediów [2 godz.]
13. Praktyki medialne [2 godz.]
14. Nowe zjawiska: propaganda komputacyjna i fake news [2 godz.]
15. Edukacja medialna i kształcenie kompetencji krytycznego rozumienia mediów oraz ich użytkowania [2 godz.]

Ćwiczenia audytoryjne

1. Zajęcia organizacyjne. Omówienie tematyki oraz zasad pracy nad projektem zaliczeniowym [1 godz.]
2. Czym są media i jak funkcjonują? [2 godz.]
3. W jaki sposób konsumujemy treści medialne (newsy, wideo)? [2 godz.]
4. Agenda setting a koncepcja bańki informacyjnej [2 godz.]
5. Prosumeryzm a koncepcja "darmowej cyfrowej pracy" (free digital labour") [2 godz.]
6. Propaganda komputacyjna i krytyczna analiza przekazów medialnych [2 godz.]
7. Prezentacja projektów zaliczeniowych [4 godz.]

Metody i techniki kształcenia:

Wykład: Treści prezentowane na wykładzie są przekazywane w formie prezentacji multimedialnej w połączeniu z klasycznym wykładem tablicowym wzbogaconymi o pokazy odnoszące się do prezentowanych zagadnień.

Ćwiczenia audytoryjne: Podczas zajęć audytoryjnych studenci na tablicy rozwiązują zadane wcześniej problemy. Prowadzący na bieżąco dokonuje stosowanych wyjaśnień i moderuje dyskusję z grupą nad danym problemem.

Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:

Wykład zaliczany jest na podstawie egzaminu pismnego.

Warunki zaliczenia ćwiczeń:

1. Obecność na zajęciach (dopuszczalna jedna nieobecność)
2. Aktywne uczestnictwo w zajęciach (przygotowanie do zaplanowanych dyskusji i zadań, czytanie materiałów).
3. Projekt: scenariusz zajęć warsztatowych dla młodzieży z wybranej problematyki omawianej na zajęciach i wykładzie.

Zasady udziału w poszczególnych zajęciach, ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:

Wykład:

- Obecność obowiązkowa: Nie
- Zasady udziału w zajęciach: Studenci uczestniczą w zajęciach poznając kolejne treści nauczania zgodnie z sylabusem przedmiotu. Studenci winni na bieżąco zadawać pytania i wyjaśniać wątpliwości. Rejestracja audiowizualna wykładu wymaga zgody prowadzącego.

Ćwiczenia audytoryjne:

- Obecność obowiązkowa: Tak
- Zasady udziału w zajęciach: Studenci przystępując do ćwiczeń są zobowiązani do przygotowania się w

zakresie wskazanym każdorazowo przez prowadzącego (np. w formie zestawów zadań). Ocena pracy studenta może bazować na wypowiedziach ustnych lub pisemnych w formie kolokwium, co zgodnie z regulaminem studiów AGH przekłada się na ocenę końcową z tej formy zajęć.

Sposób obliczania oceny końcowej

Ocena końcowa stanowi wypadkową oceny z egzaminu (test jednokrotnego wyboru) oraz oceny z ćwiczeń. Ocena końcowa nie jest jednakże średnią arytmetyczną obu tych ocen, a średnią ważoną.

Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:

Student nie może opuścić więcej niż 50% zajęć. W przypadku zaległości ustala z prowadzącym formę zaliczenia, polegającą na opracowaniu dodatkowego tekstu zleconego przez prowadzącego lub przygotowuje pracę analityczną.

Wymagania wstępne i dodatkowe, z uwzględnieniem sekwencyjności modułów

Nie podano wymagań wstępnych lub dodatkowych.

Zalecana literatura i pomoce naukowe

Wykład

1. Lisa Taylor, Andrew Willis (2006): Medioznawstwo. Teksty, instytucje, odbiorcy. Kraków (część 1, rozdz. 2 Odczytywanie medialnych obrazów; rozdz. 3. Ideologia; część 1, rozdz. 6. Narracja).
2. Roger D. Wimmer, Joseph R. Dominick (2008): Mass media. Metody badań. Kraków (rozdz. 6. Analiza treści).
3. John Fiske (1999): Wprowadzenie do badań nad komunikowaniem. Wrocław (rozdz. 3. Komunikacja, znaczenie, znak; rozdz. 5. Sygnifikacja; rozdz. 6. Semiotyczne metody i ich zastosowania; rozdz. 8. Metody empiryczne. Analiza treści; rozdz. 9. Ideologia znaczenia; rozdz. 8. Metody empiryczne. Dyferencjał semantyczny, Teoria użytkowania i korzyści, Etnografia publiczności).
4. Mimi White (1998): Analiza ideologiczna a telewizja [w:] Robert C. Allen, red., Teledyskursy. Telewizja w badaniach współczesnych, red. nauk. wyd. pol. Andrzej Gwóźdź. Katowice (s. 152-189).
5. Wiesław Godzic (2004): Telewizja i jej gatunki. Po „Wielkim Bracie”. Kraków (s. 19-30, 253-262).
6. Anna Kaczmarek (2014). Między operą mydlaną a serią fabularną – serial transzowy, „Podteksty” nr 1, dostępny online: <http://podteksty.amu.edu.pl/content/miedzy-opera-mydlana-a-seria-fabularna-serial-transzowy.html>
7. Ewa Gębicka (2010): Formaty telewizyjne jako element współczesnego rynku audiowizualnego [w:] Patrycja Dudek, Michał Kuś, red., Zawartość mediów masowych: od kultury popularnej przez studia genderowe do języka komunikowania. Toruń.
8. Łukasz Sokołowski (2011): Serial jako element praktyk społecznych, „Kultura i Społeczeństwo”, Tom LV, nr 2-3, ss. 187-208.
9. Małgorzata Bogunia-Borowska (2012): Telewizja śniadaniowa – koncepcja telewizji bezpośredniego przekazu [w:] tejże, Fenomen telewizji. Interpretacje socjologiczne i kulturowe. Kraków.
10. Tomasz Bielak, Mirosław Filiciak, Grzegorz Ptaszek, red. (2011). Zmierzch telewizji? Przemiany medium. Antologia. Warszawa.
11. John Fiske (1999): Wprowadzenie do badań nad komunikowaniem. Wrocław
12. Piotr Siuda (2007): Fanfiction – przejaw medialnych fandomów [w:] W. Gruszczyński, A. Hebda, red., Człowiek a media. Obserwacje – wizje – obawy. Warszawa (s. 143-157).
13. Ptaszek Grzegorz (współred. Tomasz Bielak), 2016, MEDIA.PL. Badania nad mediami w Polsce, Kraków: Libron (dostęp online: <http://libron.pl/katalog/czytaj/id/234>).
14. Ptaszek Grzegorz, 2015, W stronę bezgatunkowości mediów? O funkcji gatunków medialnych w procesie odbioru [w:] Gatunki i formaty we współczesnych mediach, red. W. Godzic, A. Kozieł, J. Szyłko-Kwas, Warszawa: POLTEXT, s. 35-51.
15. A. Szymańska, M. Lisowska-Magdziarz, A. Hess (red.) (2018). Metody badań medioznawczych i ich zastosowanie: Kraków: Wydawnictwo ToC (analiza narracyjna, badania nad telewizją, nowe media, badania internetu, analiza obrazu).

Dostępna

online:

<https://media.uj.edu.pl/documents/1384650/135880835/Agnieszka%20Szymanska%2C+Malgorzat>

a%C2%A0Lisowska-

Magdziarz%2C+Agneszka+Hess+%28red%29.+METODY+BADAN+MEDIOZNAWCZYCH+I+ICH+ZASTO
SOWANIA.pdf/5b8957cd-6880-435d-a4fe-7a4325ba08d9

Ćwiczenia audytoryjne:

- T. Bielak, G. Ptaszek. 2016. „Dwuobszarowość badań nad mediami w Polsce”, w: T. Bielak, G. Ptaszek (red.). MEDIA.PL Badania nad mediami w Polsce, s. 7-19.
- M. Różycka. 2014. „Transformacja prasy w erze mediów cyfrowych. Studium Przypadku Gazeta Wyborcza”, w: Zarządzanie Mediami Tom 2(3)2014, s. 111-127, (tekst dostępny w internecie)
- P. Legutko, D. Rodziewicz. 2010. „Rozdział 2. Dlaczego dziennikarze nie wiedzą lepiej, czyli mit kompetencji” w: Mity czwartej władzy, wyd. Zysk i s-ka, s. 59-84.
- K. Jakubowicz (2011). Nowa ekologia mediów. Konwergencja a metamorfoza. Warszawa:POLTEXT.
- H. Jenkins, S. Ford, J. Green (2018). Rozprzestrzenialne media. Jak powstają wartości i znaczenia w usieciowionej kulturze. Łódź: Wydawnictwo UŁ (Wprowadzenie: Dlaczego media się rozprzestrzeniają?)

Publikacje naukowe osób prowadzących zajęcia związane z tematyką modułu

1. Ptaszek G. (2019). Edukacja medialna 3.0 Krytyczne rozumienie mediów cyfrowych w dobie Big Data i algorytmizacji. Kraków: Wydawnictwo UJ.
2. Ptaszek G., Bielak T. (red.) (2016). MEDIA.PL. Badania nad mediami w Polsce, Kraków: Libron.
3. Ptaszek G. (2015). W stronę bezgatunkowości mediów? O funkcji gatunków medialnych w procesie odbioru [w:] Gatunki i formaty we współczesnych mediach, red. W. Godzic, A. Kozieł, J. Szyłko-Kwas, Warszawa: POLTEXT, s. 35-51.
4. Ptaszek G., Bielak T., Filiciak M. (red.) (2011). Zmierzch telewizji? Przemiany medium. Antologia, Warszawa: Wyd. Naukowe Scholar.

Informacje dodatkowe

Sylabus opracował dr Grzegorz Ptaszek